

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-361/24 – 1

Υπόθεση C-361/24 [Grečniaka]ⁱ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Oberster Gerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

26 Απριλίου 2024

Αναιρεσείων:

RX

Αναιρεσίβλητοι:

FZ

VT

[παραλειπόμενα]

Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία), στο πλαίσιο της υπόθεσης επιμέλειας των ανηλίκων 1. FZ και 2. VT, [παραλειπόμενα] αμφοτέρων εκπροσωπούμενων από τη μητέρα [παραλειπόμενα], περί προσωρινής διατροφής σύμφωνα με το άρθρο 382, σημείο 8, στοιχείο α του ΕΟ (Exekutionsordnung, αυστριακού κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης), εξέδωσε επί της αιτήσεως αναιρέσεως του πατέρα RX, [παραλειπόμενα] κατά της διάταξης του Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (περιφερειακού δικαστηρίου αστικών υποθέσεων Βιέννης, Αυστρία) ως δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, της 14ης Ιουνίου 2023, GZ 42 R 11/23p-41, με την οποία επικυρώθηκε η διάταξη του

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης, Αυστρία), της 19ης Σεπτεμβρίου 2022, GZ 83 Pu 137/21y-31, την ακόλουθη

Διάταξη:

I. Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ τα ακόλουθα ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής απόφασης:

1. Έχει το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, ΕΕ 2009 L 7/1 (στο εξής: κανονισμός 4/2009), την έννοια ότι δύο αγωγές έχουν ασκηθεί «μεταξύ των ιδίων διαδίκων», όταν με τη μία από αυτές ανήλικοι ζητούν από τον πατέρα την καταβολή τρέχουσας διατροφής και με την άλλη ο πατέρας, επιπλέον της λύσης του γάμου του με τη μητέρα των ανηλίκων, ζητεί επίσης τον καθορισμό της υποχρέωσης διατροφής που υπέχει έναντι των τελευταίων, μολονότι στο πλαίσιο της δίκης διαζυγίου οι ανήλικοι δεν είναι ούτε αιτούντες ούτε καθόν η αίτηση;

2.α) Έχει το άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009 την έννοια ότι αγωγές έχουν ασκηθεί «με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία», όταν με τη μία οι ανήλικοι ζητούν την καταβολή τρέχουσας διατροφής από τούδε και με την άλλη ο πατέρας, πέραν της λύσης του γάμου του με τη μητέρα, ζητεί επίσης τον καθορισμό της υποχρέωσής του προς καταβολή τρέχουσας διατροφής των ανηλίκων ως συνέπειας του διαζυγίου, ήτοι για μελλοντικό χρονικό διάστημα, η έναρξη του οποίου δεν μπορεί ακόμη να προσδιοριστεί;

2.β) Έχει σημασία για την εκτίμηση αυτή αν το αίτημα τρέχουσας διατροφής των ανηλίκων αφορά κατά τη νομότυπη υποβολή του μόνο τον χρόνο μέχρι την περάτωση της δίκης διαζυγίου;

2.γ) Είναι διαφορετική η απάντηση στο σκέλος α) και στο σκέλος β) του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος αν οι ανήλικοι ζητούν τρέχουσα διατροφή με αίτηση λήψης προσωρινών μέτρων;

2.δ) Έχει σημασία στο πλαίσιο αυτό αν η επικάλυψη των περιόδων αποκλείεται ήδη βάσει της διατύπωσης του αιτήματος ή είναι έστω πρακτικά απίθανο να υπάρξει, για τον λόγο ότι η επιδικαζόμενη στην Αυστρία προσωρινή διατροφή παύει με την περάτωση της επί της διατροφής κύριας δίκης στην Αυστρία, η πρόοδος της οποίας έχει ανασταλεί μέχρι την έκδοση απόφασης επί της διεθνούς δικαιοδοσίας στο πλαίσιο της δίκης διαζυγίου που διεξάγεται στην Πολωνία;

3. Έχει το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 την έννοια ότι σε περίπτωση εκκρεμούς κύριας δίκης ο αιτών μπορεί βάσει του άρθρου 14 του κανονισμού να κινησει τη διαδικασία λήψης προσωρινών μέτρων ενώπιον όλων των δικαστηρίων των άρθρων 3 επ. του κανονισμού, μολονότι δεν μπορεί να κινησει ενώπιον

αυτών (και άλλη) κύρια δίκη λόγω της ήδη αρξαμένης και της με αυτήν ιδρυόμενης εκκρεμοδικίας κατά την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού;

4. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα: Έχει το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 την έννοια ότι ο αιτών μπορεί να κινήσει διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων βάσει του εν λόγω άρθρου ακόμη και ενώπιον δικαστηρίου το οποίο έχει ήδη επιληφθεί της κύριας δίκης, αλλά επί του παρόντος έχει αναστείλει τη διαδικασία του λόγω της προγενέστερης έναρξης [άλλης] κύριας δίκης και της συνακόλουθης εκκρεμοδικίας κατά την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού;

5. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα: Έχει το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 την έννοια ότι η λήψη προσωρινών και συντηρητικών μέτρων τότε μόνο μπορεί να ζητηθεί από δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει κανόνων του εθνικού δικαίου, όταν υπάρχει πραγματικό συνδετικό στοιχείο μεταξύ του αντικειμένου του αιτούμενου μέτρου και της κατά τόπον αρμοδιότητας κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου που διαμορφώθηκε με τις αποφάσεις της 17ης Νοεμβρίου 1998, C-391/95, *van Uden*, EU:C:1998:543, και της 21ης Μαΐου 1980, C-125/79, *Denilauler / S. N. C. Couchet Frères*, EU:C:1980:130;

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης λαμβάνονται, προς εκτίμηση της ύπαρξης πραγματικού συνδετικού στοιχείου, εκτός από την προοπτική ευδοκίμησης της εκτέλεσης σε αυτό το κράτος μέλος και άλλα κριτήρια υπόψη (στην υπό κρίση υπόθεση ιδίως η κατοικία των αιτούντων ανηλίκων· η εκκρεμοδικία της κύριας δίκης επί της αίτησης των ανηλίκων, η πρόοδος της οποίας έχει ανασταλεί· η κατοικία του καθού κατά την έναρξη της κύριας δίκης επί της αίτησης των ανηλίκων, η πρόοδος της οποίας έχει ανασταλεί);

6. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα: Έχει το άρθρο 5 του κανονισμού 4/2009 την έννοια ότι η χωρίς προβολή αντιρρήσεων παράσταση του πατέρα σε δίκη προσωρινής διατροφής συζύγου έχει επίσης ως συνέπεια την χωρίς προβολή αντιρρήσεων παράσταση σε διαδικασία προσωρινής διατροφής τέκνων, όταν όλες οι αξιώσεις διατροφής θεμελιώνονται στην εγκατάλειψη της οικογένειας από τον πατέρα/σύζυγο και αποτελούν αντικείμενο της ίδιας διαδικασίας διαζυγίου που ιδρύει την εκκρεμοδικία, αλλά τα ασφαλιστικά μέτρα διατροφής υπάγονται, κατά το εθνικό δίκαιο, σε διαφορετική διαδικασία;

III. [παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας]

Σκεπτικό:

I. Αίτηση προδικαστικής απόφασης:**A. Ιστορικό:**

- 1 Οι γονείς των δύο ανηλίκων είναι παντρεμένοι αλλά ζουν χωριστά. Όλοι οι διάδικοι έχουν πολωνική ιθαγένεια και τόπος της τελευταίας κοινής διαμονής τους ήταν η Βιέννη, όπου και γεννήθηκαν οι ανήλικοι. Η υποχρέωση του πατέρα έναντι των δύο ανηλίκων προς διατροφή δεν έχει ρυθμιστεί δικαστικά μέχρι σήμερα.
- 2 Οι ανήλικοι, εκπροσωπούμενοι από τη μητέρα τους, υπέβαλαν στις 24.8.2021 στο Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) αίτηση κατά τη διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας με αριθμό δικογραφίας 83 Pu 137/21y, με την οποία ζήτησαν να υποχρεωθεί ο πατέρας τους να καταβάλει μηνιαία διατροφή από 1ης Αυγούστου 2021. [Ο πατέρας] μετακόμισε από την κοινή οικογενειακή κατοικία στη Βιέννη στα μέσα Μαΐου 2021 και δεν καταβάλλει κανονική διατροφή.
- 3 Ο πατέρας αντέτεινε ότι, μολονότι μετά τη μετακόμιση διέμενε ακόμη στη Βιέννη, είχε ασκήσει, στις 4.8.2021, ενώπιον του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) στην Πολωνία, αίτηση διαζυγίου με αριθμό XI C 2299/21, το αντικείμενο της οποίας αφορούσε επίσης τον καθορισμό της διατροφής της μητέρας και των δύο ανηλίκων. Η διεθνής δικαιοδοσία του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) για την εκδίκαση του διαζυγίου προκύπτει βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 από την κοινή ιθαγένεια των συζύγων. Το Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) πρέπει δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 2, του κανονισμού 4/2009 να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο λόγω εκκρεμοδικίας υπέρ του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) και να απορρίψει την αίτηση των ανηλίκων για διατροφή· επικουρικός, δυνάμει του άρθρου 13, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 4/2009, να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία λόγω συνάφειας μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) επί της διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 4 Η μητέρα άσκησε επίσης, στις 14 Σεπτεμβρίου 2021, αγωγή διαζυγίου, αλλά ενώπιον του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) κατά τη διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας με αριθμό δικογραφίας 83 C 34/21w. Η αγωγή επιδόθηκε στον εναγόμενο στις 29.9.2021.
- 5 Με διάταξη της 25.10.2021, το Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) ανέστειλε σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 4/2009 τη διαδικασία επί της διατροφής των ανηλίκων με αριθμό δικογραφίας 83 Pu 137/21y και, με διάταξη της 1.3.2022, τη διαδικασία λύσης του γάμου των γονέων με αριθμό 83 C 34/21w, έως ότου διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας), το οποίο επιλήφθηκε πρώτο.

- 6 Μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει γνωστή η έκδοση απόφασης του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) επί της διεθνούς δικαιοδοσίας: στις 15 Νοεμβρίου 2023 έφθασε στην Αυστρία ερώτημα του δικαστηρίου αυτού σχετικά με την πορεία της δίκης διαζυγίου.

B. Οι απόψεις των διαδίκων και η πορεία της διαδικασίας επί της προσωρινής διατροφής των ανηλίκων:

- 7 Στις 14. 4. 2022 οι ανήλικοι, εκπροσωπούμενοι και πάλι από τη μητέρα τους, υπέβαλαν στο Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) αίτηση στο πλαίσιο της κατά τις διατάξεις της εκουσίας δικαιοδοσίας διεξαγόμενης δίκης διατροφής με αριθμό 83 Pu 137/21y, με την οποία ζήτησαν να υποχρεωθεί ο πατέρας τους, σύμφωνα με το άρθρο 382, παράγραφος 1, σημείο 8, στοιχείο a του ΕΟ (Exekutionsordnung, κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης), να καταβάλει από 1ης Μαΐου 2022 **προσωρινή** διατροφή ύψους 650 ευρώ για κάθε τέκνο.
- 8 Ο πατέρας αντέταξε την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και όσον αφορά τον καθορισμό προσωρινής διατροφής. Η διεθνής δικαιοδοσία για την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 4/2009 εντοπίζεται κατά προτεραιότητα στον τόπο έκδοσης της απόφασης επί της ουσίας της υπόθεσης, ήτοι, εν προκειμένω, στην Κρακοβία. Διεθνής δικαιοδοσία δεν προκύπτει ούτε από το αυστριακό δίκαιο: Το άρθρο 387, παράγραφος 1, του ΕΟ (Exekutionsordnung, κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης) αναφέρεται μόνο στα εθνικά δικαστήρια και το άρθρο 387, παράγραφος 2, του ΕΟ (Exekutionsordnung, κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης) παραπέμπει στο δικαστήριο εκτέλεσης, στην προκειμένη περίπτωση στο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του πατέρα, ευρισκόμενου (πλέον) στη Βαρσοβία. Η αίτηση των ανηλίκων είναι καταχρηστική, διότι ο πατέρας επέστρεψε από τη Βιέννη στην Πολωνία τον Ιανουάριο του 2022, αλλά η μητέρα αποφάσισε κρυφά και μονομερώς να παραμείνει στην Αυστρία μαζί με τους ανηλίκους. Εξάλλου, η αιτούμενη διατροφή υπερβαίνει τις οικονομικές δυνατότητες του πατέρα.
- 9 Το Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) ως πρωτοβάθμιο δικαστήριο και το Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (περιφερειακό δικαστήριο αστικών υποθέσεων Βιέννης) ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο 1. δέχθηκαν την ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 για τη διαδικασία της προσωρινής διατροφής των ανηλίκων, 2. υποχρέωσαν τον πατέρα να καταβάλει για προσωρινή διατροφή μηνιαίως από 1ης Μαΐου 2022 το ποσόν των 365 ευρώ για κάθε τέκνο το πολύ μέχρι την περάτωση της δίκης διατροφής που ανοίχθηκε με την από 24.08.2024 αίτηση ενώπιον του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) με αριθμό 83 Pu 137/21y και 3. απέρριψαν το περαιτέρω αίτημα καταβολής επιπλέον 265 ευρώ για κάθε τέκνο. Η αναστολή της κύριας δίκης στην υπόθεση 83 Pu 137/21y δεν αποκλείει την έκδοση απόφασης ασφαλιστικών

μέτρων από το δικαστήριο του τόπου συνήθους διαμονής των ανηλίκων (άρθρο 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 3, στοιχείο β', του κανονισμού 4/2009). Δεν υπάρχουν καν ενδείξεις καταχρηστικής συμπεριφοράς των ανηλίκων (και όχι της μητέρας τους). Βάσει των διαπιστωθέντων εισοδημάτων και των λοιπών υποχρεώσεων επιμέλειας του πατέρα, οι ανήλικοι δικαιούνται το 11 % του καταλογιστέου εισοδήματος.

- 10 Το Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (περιφερειακό δικαστήριο αστικών υποθέσεων Βιέννης) επέτρεψε την άσκηση αναιρέσεως ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανωτάτου Δικαστηρίου) λόγω έλλειψης νομολογίας των ανωτάτων δικαστηρίων σχετικά με την έκδοση απόφασης ασφαλιστικών μέτρων σε υπόθεση διατροφής τέκνων μετά την αναστολή της δίκης επί της διατροφής σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 4/2009.
- 11 Με την αίτηση αναιρέσεως, ο πατέρας ζητεί από το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) σε τελευταίο βαθμό να αναιρέσει την πρωτόδικη απόφαση και να αναπέμψει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο προς διεξαγωγή νέας επ' ακροατηρίου συζήτησης· επικουρικώς, να απορρίψει την αίτηση των ανηλίκων λόγω αναρμοδιότητας· επικουρικώς, να αναιρέσει τη διάταξη του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου και να αναπέμψει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Επιπλέον προτείνει την προδικαστική παραπομπή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) σχετικά με το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 12 Η ταυτοχρόνως υποβληθείσα αίτηση του πατέρα περί αναστολής ή αναβολής της εκτελεστότητας της διάταξης περί προσωρινής διατροφής απορρίφθηκε από το προς τούτο αρμόδιο Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης), συνεπώς η απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του εν λόγω δικαστηρίου σχετικά με τη διατροφή των ανηλίκων είναι επί του παρόντος εκτελεστή.
- 13 Οι ανήλικοι ζητούν από το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως του πατέρα ως απαράδεκτη ή αβάσιμη.

Γ. Σχετικές διατάξεις

- 14 1. Το άρθρο 3 του κανονισμού 4/2009 έχει ως εξής:

Γενικές διατάξεις

Σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής στα κράτη μέλη, δικαιοδοσία έχει:

- α) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του εναγομένου, ή*
- β) το δικαστήριο του τόπου της συνήθους διαμονής του δικαιούχου διατροφής, ή*
- γ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δίκαιό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με την προσωπική κατάσταση, όταν η αίτηση διατροφής*

είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων,

ή

δ) το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το δίκαιό του για την εκδίκαση αγωγής σχετικά με τη γονική μέριμνα, όταν η αίτηση διατροφής είναι παρεπόμενη της αγωγής αυτής, εκτός εάν η διεθνής δικαιοδοσία βασίζεται αποκλειστικά στην ιθαγένεια ενός των διαδίκων

- 15 2. Το άρθρο 5 του κανονισμού 4/2009 έχει ως εξής:

Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου

Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας.

- 16 3. Το άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009 έχει ως εξής:

Εκκρεμοδικία

(1) Εάν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των ίδιων διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διάφορων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο, αναστέλλει αυτεπαγγέλτως τη διαδικασία του μέχρις ότου διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

(2) Όταν διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του πρώτου επιληφθέντος δικαστηρίου, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί, πρέπει να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του υπέρ του πρώτου δικαστηρίου.

- 17 4. Το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 έχει ως εξής:

Προσωρινά και συντηρητικά μέτρα

Τα προσωρινά ή συντηρητικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και εάν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.

- 18 5. Το άρθρο 382, σημείο 8, στοιχείο α του ΕΟ (Exekutionsordnung, αυστριακού κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης) έχει ως εξής:

Ασφαλιστικά μέτρα

Άρθρο 382 Ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία μπορεί να διατάζει το δικαστήριο κατ' αίτηση αναλόγως των χαρακτηριστικών του σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση προς επίτευξη σκοπού, είναι ιδίως:

[...]

δ.α) ο καθορισμός της προσωρινής διατροφής που πρέπει να καταβληθεί από τον ένα σύζυγο ή τον διαζευγμένο σύζυγο στον άλλο ή από έναν γονέα στο τέκνο του, σε κάθε περίπτωση στο πλαίσιο αγωγής διατροφής· εάν πρόκειται για υποχρέωση διατροφής του πατέρα τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του, τούτο ισχύει μόνον εφόσον έχει αναγνωριστεί η πατρότητα· σε περίπτωση διατροφής συζύγου ή τέκνου γεννημένου σε γάμο, ο καθορισμός της προσωρινής διατροφής δύναται να γίνεται και στο πλαίσιο δίκης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου.

- 19 **6.** Το άρθρο 387 του ΕΟ (αυστριακού κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης) έχει ως εξής:

Αρμοδιότητα

(1) Η έκδοση αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων, η έκδοση των αναγκαίων για την υλοποίησή τους διατάξεων καθώς και η εκδίκαση των λοιπών αιτήσεων και η διεξαγωγή των λοιπών επ' ακροατηρίου συζητήσεων που προκύπτουν εξ αφορμής αυτών υπάγονται, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στον παρόντα νόμο, στην αρμοδιότητα του δικαστηρίου ενώπιον του οποίου εκκρεμεί κατά την ημερομηνία της πρώτης αίτησης η κύρια δίκη ή η διαδικασία εκτέλεσης σε σχέση με τις οποίες πρόκειται να ληφθεί το ασφαλιστικό μέτρο.

(2) Σε περίπτωση κατά την οποία η αίτηση έκδοσης τέτοιων αποφάσεων υποβάλλεται πριν την έναρξη της δίκης ή μετά την τελεσίδικη περάτωσή της αλλά πριν την έναρξη της εκτέλεσης, αρμόδιο για τις ανωτέρω αποφάσεις[,] διατάξεις, αιτήσεις και επ' ακροατηρίου συζητήσεις είναι το περιφερειακό δικαστήριο της κατά την ημερομηνία της πρώτης αίτησης γενικής δωσιδικίας του αντιδίκου του κινδυνεύοντος μέρους, και σε περίπτωση έλλειψης γενικής δωσιδικίας στην ημεδαπή, το ημεδαπό περιφερειακό δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το πράγμα σε σχέση με το οποίο πρόκειται να ληφθεί το ασφαλιστικό μέτρο, ή όπου ο τρίτος οφειλέτης έχει την κατοικία, την έδρα ή τη διαμονή του, ή άλλως στην περιφέρεια του οποίου πρέπει να πραγματοποιηθεί η προς εκτέλεση του ασφαλιστικού μέτρου απαιτούμενη ενέργεια.

(3) Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, αρμόδιο και στις περιπτώσεις αυτές είναι το δικαστήριο που θα ήταν αρμόδιο για την κύρια δίκη, εφόσον πρόκειται για ασφαλιστικά μέτρα βάσει του άρθρου 382, σημείο 8 [σημ.: δηλαδή για προσωρινή διατροφή] ή για ασφαλιστικά μέτρα λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού, βάσει του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας ή βάσει των άρθρων 28 έως 30 του νόμου περί προστασίας των καταναλωτών.

(4) [...]

Δ. Σκεπτικό της διατάξεως περί παραπομπής ενώπιον του ΔΕΕ

1. Δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 4/2009

- 20 **1.1.** Από τις 18 Ιουνίου 2011 εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής, ΕΕ 2009 L 7/1 (στο εξής: κανονισμός 4/2009) (άρθρο 76 του κανονισμού 4/2009).
- 21 Η Αυστρία και η Πολωνία είναι κράτη μέλη στα οποία εφαρμόζεται ο εν λόγω κανονισμός, ούτως ώστε, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού, αυτός υπερισχύει των διμερών και πολυμερών συμβάσεων.
- 22 **1.2.** Το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 4/2009 καταλαμβάνει όλες τις υποχρεώσεις διατροφής «που απορρέουν από οικογενειακές σχέσεις ή σχέσεις συγγένειας, γάμου ή αγχιστείας» (άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 4/2009), συνεπώς και την υποχρέωση του πατέρα προς καταβολή διατροφής.
- 23 **1.3.** Βάσει του άρθρου 75, παράγραφος 1, του κανονισμού 4/2009, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε όλες τις διαδικασίες που έχουν κινηθεί μετά τις 18 Ιουνίου 2011.

2. Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος: Ταυτότητα διαδίκων

- 24 **2.1.** Ο πατέρας (αιτών) άσκησε ενώπιον του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) αίτηση διαζυγίου κατά της μητέρας (καθής). Οι δικαιούχοι διατροφής ανήλικοι δεν είναι διάδικοι στη δίκη διαζυγίου που διεξάγεται στην Πολωνία μεταξύ των γονέων τους, ωστόσο η αίτηση του πατέρα για λύση του γάμου περιλαμβάνει και τον καθορισμό της διατροφής των τέκνων του.
- 25 **2.2.** Η έννοια «μεταξύ των ίδιων διαδίκων» στο άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009 θα πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού. Κατά τη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με το πανομοιότυπο κατά περιεχόμενο άρθρο 21 της Σύμβασης των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, πρέπει κατ' εξαίρεση να γίνει δεκτή η ύπαρξη ταυτότητας διαδίκων και όταν οι διάδικοι δεν είναι μεν οι ίδιοι, αλλά τα συμφέροντα των μερών σε σχέση με το αντικείμενο δύο ένδικων διαφορών είναι σε τέτοιο βαθμό όμοια ώστε απόφαση κατά του ενός να αποτελεί δεδικασμένο έναντι του άλλου (ΔΕΕ, απόφαση της 19ης Μαΐου 1998, C-351/96, Drouot/CMII, EU:C:1998:242, σκέψη 19).
- 26 **2.3.** Κατ' ακολουθίαν, στη θεωρία υποστηρίζεται ότι στις δίκες διατροφής θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υπάρχει ταυτότητα διαδίκων και όταν σε μία δίκη το τέκνο είναι διάδικος και σε άλλη ένας γονέας διεξάγει τη δίκη ως μη δικαιούχος

διάδικος (δηλαδή ιδίω ονόματι αλλά για το δικαίωμα του τέκνου), στο μέτρο που η απόφαση παράγει αποτελέσματα υπέρ και κατά του τέκνου (*Andrae*, στο *Rauscher*, EuZPR/EuIPR⁴ IV [2010], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 4· *Fuchs*, στο *Gitschthaler*, *Internationales Familienrecht* [2019], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 10· *Weber*, στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.239· *Reuß*, στο *Geimer/Schütze*, *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* [66η ενημέρωση Ιανουαρίου 2023], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 8· *Lipp*, στο *MKFamFG* [2019], EG-UntVO, άρθρο 12, σημείο 8).

- 27 **2.4.** Το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) υπέβαλε ήδη στις 6. 6. 2013 αντίστοιχη αίτηση προδικαστικής αποφάσεως με αριθμό 6 Ob 240/12f = ΔΕΕ C-442/13, *Nagy*. Η αίτηση αυτή ανακλήθηκε με διάταξη του έκτου τμήματος της 26ης Μαΐου 2014, αφού η δίκη διαζυγίου στην Ουγγαρία, η οποία είχε ως αντικείμενο και τη διατροφή του τέκνου, κηρύχθηκε περατωθείσα βάσει της από 28.3.2014 αίτησης του πατέρα (πρβλ. 6 Ob 99/14y).
- 28 **2.5.** Επομένως, το ζήτημα αν το άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009 έχει εφαρμογή όταν ο πατέρας ζητεί, στο πλαίσιο εκκρεμούς δίκης διαζυγίου, τον καθορισμό της υποχρέωσης διατροφής που υπέχει έναντι του τέκνου και, σε άλλες δίκες, το τέκνο επιδιώκει την αξίωση διατροφής του έναντι του πατέρα, δεν έχει ακόμη επιλυθεί πέραν πάσης αμφιβολίας στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος: Ταυτότητα αντικειμένου και αιτίας

- 29 **3.1.** Στο πλαίσιο της δίκης που διεξάγεται στην Πολωνία, ο πατέρας ζητεί να λυθεί ο γάμος και να καθοριστεί ο τρόπος διαμονής των τέκνων και το ύψος της υποχρέωσης διατροφής που υπέχει. Αντικείμενο συνεπώς της δίκης αυτής φαίνεται να είναι (μόνο) η αξίωση διατροφής των ανηλίκων μετά τη λύση του γάμου των γονέων, η οποία προς το παρόν αποτελεί μελλοντικό γεγονός.
- 30 Στο πλαίσιο της δίκης που διεξάγεται στην Αυστρία, οι ανήλικοι ζήτησαν αρχικά να υποχρεωθεί ο πατέρας να προβαίνει σε μηνιαίες καταβολές διατροφής από 1ης Αυγούστου 2021. Μετά την αναστολή της διαδικασίας αυτής δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 4/2009, ζητούν πλέον να υποχρεωθεί ο πατέρας, με διάταξη ασφαλιστικών μέτρων, να καταβάλλει προσωρινή διατροφή από την 1η Μαΐου 2022. Σύμφωνα με την εκδοθείσα διάταξη ασφαλιστικών μέτρων η υποχρέωση αυτή ισχύει το αργότερο μέχρι την περάτωση της δίκης διατροφής που διεξάγεται στην Αυστρία.
- 31 **3.2.** Το ΔΕΕ καθορίζει την ταυτότητα του αντικειμένου και της αιτίας στο πλαίσιο μιας αυτόνομης ερμηνείας του κανονισμού σύμφωνα με τον σκοπό της ρύθμισης (πρβλ. απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 1987, C-144/86, *Gubisch Maschinenfabrik κατά Palumbo*, EU:C:1987:528, σκέψη 11· απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 1994, C-406/92, *Tatry/Maciej Rataj*, EU:C:1994:400, σκέψη 30). Δέχεται την ταυτότητα όταν ταυτίζονται το αντικείμενο και η αιτία των αγωγών ή

εισαγωγικών της δίκης αιτήσεων (πρβλ. RS0118405). Ως «αντικείμενο» νοείται ο σκοπός της προσφυγής ή της εισαγωγικής της δίκης αίτησης· τούτο περιλαμβάνει και τα προδικαστικά ζητήματα που θα αποτυπωθούν ακολούθως στη ratio decidendi της απόφασης (απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 1987, C-144/86, *Gubisch Maschinenfabrik κατά Palumbo*, EU:C:1987:528, σκέψη 16). Ως «αιτία», το ΔΕΕ εννοεί την πραγματική και τη νομική βάση της αξίωσης (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 1994, C-406/92, *Tatry/Maciej Rataj*, EU:C:1994:400, σκέψη 39). Στο πλαίσιο αυτό, ως «νομική βάση» δεν νοείται η συγκεκριμένη διάταξη του εφαρμοστέου ουσιαστικού δικαίου, αλλά μάλλον το προς κρίση αγόμενο νομικό ζήτημα (*Fuchs*, στο *Gitschthaler*, *Internationales Familienrecht* [2019] άρθρο 14 EuUVO, σημείο 11 με περαιτέρω παραπομπές).

- 32 Σε αντίθεση με τη σχέση μεταξύ των συζύγων, η σχέση γονέα-τέκνου δεν μεταβάλλεται ουσιαδώς από το διαζύγιο των γονέων. Η επιβολή υποχρέωσης διατροφής του τέκνου στον γονέα που δεν προβαίνει σε παροχές σε είδος με τη φροντίδα του παιδιού στο νοικοκυριό του αποσκοπεί συνεπώς στη συντήρηση του τέκνου ανεξάρτητα από την ύπαρξη του γάμου των γονέων. Επομένως, «αιτία» των αξιώσεων διατροφής του ανηλίκου στη διαδικασία ενώπιον του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) και του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) είναι η ίδια βιοτική σχέση, ήτοι η ίδια σχέση υποχρεώσεων διατροφής, η οποία απορρέει από συγκεκριμένη σχέση οικογενειακού δικαίου.
- 33 **3.3.** Ωστόσο, ιδίως όσον αφορά τις διαφορές διατροφής, το χρονικό διάστημα στο οποίο αναφέρεται το αίτημα της διατροφής θεωρείται ουσιαδώς κριτήριο για τον προσδιορισμό της ταυτότητας του αντικείμενου της διαφοράς. Πράγματι, τα ουσιαδώς στοιχεία της διαφοράς διατροφής είναι αν, σε ποιο ύψος και για ποιο χρονικό διάστημα ο ένας διάδικος οφείλει διατροφή στον άλλο (πρβλ. RS0118405 [T2] σχετικά με την ούτως καλούμενη «θεωρία ή άποψη περί των ουσιαδών στοιχείων»).
- 34 Στη θεωρία υποστηρίζεται στο πλαίσιο αυτό ότι εκκρεμοδικία μπορεί να υφίσταται μόνο όταν τα χρονικά διαστήματα και στις δύο δίκες συμπίπτουν (*Fuchs*, στο *Gitschthaler*, *Internationales Familienrecht* [2019] άρθρο 12 EuUVO, σημείο 14· *Fucik*, στο *Fasching/Konecny*³ [2010], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 2· *Lipp*, στο MKFamFG [2019], EG-UntVO, άρθρο 12, σημείο 9· *Andrae*, στο *Rauscher*, EuZPR/EuIPR⁴ IV [2010], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 7). Σύμφωνα με τον *Lipp*, βάσει αυτού μπορεί να διακριθεί και η διατροφή κατόπιν χωρισμού από τη διατροφή των συζύγων μετά τον γάμο, χωρίς να είναι αναγκαία η προβληματική προσφυγή στην ουσιαστική νομική της βάση (*Lipp*, στο MKFamFG [2019], EG-UntVO, άρθρο 12, σημείο 9).
- 35 Ο *Weber* θεωρεί αντιθέτως επίσης ότι υπάρχει ταυτότητα αντικείμενου και αιτίας, όταν στη μία δίκη το τέκνο επιδιώκει την αξίωσή του κατά του πατέρα προς καταβολή διατροφής για το παρελθόν και τρέχουσας διατροφής και ο πατέρας ζητεί σε δίκη διαζυγίου τον καθορισμό της υποχρέωσης διατροφής που υπέχει έναντι του τέκνου και των οφειλομένων προς τη μητέρα για τον χρόνο μετά τη

λύση του γάμου (*Weber* στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.243).

- 36 **3.4.** Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, σκέλος α), αν και κατά πόσον πρέπει να θεωρηθεί ότι υπάρχει εκκρεμοδικία σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009, όταν ο πατέρας στο πλαίσιο της εκκρεμούς δίκης διαζυγίου ζητεί τον καθορισμό της υποχρέωσής του προς καταβολή τρέχουσας διατροφής των ανηλίκων ως συνέπεια του διαζυγίου και σε άλλη δίκη το τέκνο ζητεί από τον πατέρα την καταβολή τρέχουσας διατροφής, δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί πέραν πάσης αμφιβολίας στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 37 **3.5.** Εκτός αυτού τίθεται και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, σκέλος β), ποια σημασία έχει στο πλαίσιο αυτό η διατύπωση του αιτήματος διατροφής του τέκνου – επί παραδείγματι, εάν αυτό βάσει της διατύπωσής του δεν έχει ρητώς ως αντικείμενο την καταβολή τρέχουσας διατροφής μόνο μέχρι την περάτωση της δίκης διαζυγίου των γονέων.
- 38 **3.6.** Στη γερμανόφωνη θεωρία υποστηρίζεται ότι οι ρυθμίσεις για τον συντονισμό των διαδικασιών (άρθρα 12 και 13 του κανονισμού 4/2009) αφορούν μόνο τη σχέση μεταξύ διαγνωστικών δικών. Αντιθέτως, δεν αφορούν τη σχέση μεταξύ κύριας δίκης και προσωρινής δικαστικής προστασίας (*Weber* στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.235· *Andrae*, στο *Rauscher*, *EuZPR/EuIPR*⁴ IV [2010], άρθρο 12 *EuUVO*, σημείο 8· *Hausmann*, στο *Hausmann*, *Internationales und Europäisches Familienrecht*³ [2024], C. *Unterhaltssachen*, σημείο 281).
- 39 Η άποψη αυτή συνάδει επίσης με τη νομολογία και τη θεωρία σχετικά με [παραλείπόμενα] τον κανονισμό Βρυξέλλες Ια (κανονισμός 1215/2012) και τον προϋσχύσαντα κανονισμό Βρυξέλλες Ι (*Geimer*, στο *Geimer/Schütze*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*⁴ [2020], άρθρο 29 *EuGVVO*, σημεία 76 επ. με περαιτέρω παραπομπές· *Gottwald*, στο *MüKommZPO*⁶, άρθρο 29 *Brüssel Ia-VO*, σημείο 17· *Wallner-Friedl*, στο *Czernich/Kodek/Mayr*⁴, άρθρο 29 *EuGVVO* 2012, σημεία 19, 28· 4 Ob 118/06s [Pkt 4.1]· 4 Ob 273/01b), καθώς και σχετικά με παρεμφερείς διατάξεις άλλων κανονισμών (π.χ. άρθρο 17 *EuEhegüterVO*: *Gottwald*, στο *MüKommBGB*⁹, άρθρο 17 *EuGüVO*, σημείο 6· *Weber*, στο *Gitschthaler*, *IFR*, άρθρο 17 *EuEhegüterVO*, σημείο 8).
- 40 Κατά την άποψη αυτή, η διαδικασία προσωρινής δικαστικής προστασίας, ακόμη και αν πρόκειται για αίτηση προσωρινής επιδίκασης απαίτησης, δεν εμποδίζει την έναρξη της κύριας δίκης σε άλλο κράτος μέλος και αντιστρόφως (*Hausmann*, στο *Hausmann*, *Internationales und Europäisches Familienrecht*³ [2024], C. *Unterhaltssachen*, σημείο 281).
- 41 Η άποψη αυτή θα διασφάλιζε επίσης ότι οι ανήλικοι μπορούν σε κάθε περίπτωση να εξασφαλίσουν τα προς το ζην με την υποβολή αίτησης στη χώρα διαμονής τους, όταν (όπως συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση από ετών) δεν έχει γίνει

γνωστή η έκδοση απόφασης του δικαστηρίου που επιλήφθηκε πρώτο της κύριας δίκης σχετικά με τη δικαιοδοσία.

- 42 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, σκέλος γ), αν η νομολογία επί άλλων κανονισμών σχετικά με τη μη εφαρμογή των κανόνων συντονισμού των διαδικασιών στη σχέση μεταξύ της κύριας δίκης και της προσωρινής δικαστικής προστασίας έχει εφαρμογή και επί του κανονισμού 4/2009, δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί πέραν πάσης αμφιβολίας στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 43 **3.7.** Στην υπό κρίση υπόθεση υπάρχει επιπλέον η ιδιαιτερότητα ότι η προσωρινή διατροφή που καθορίζουν τα αυστριακά δικαστήρια έχει μεν χρονικό όριο την περάτωση της κύριας δίκης διατροφής που διεξάγεται στην Αυστρία, ωστόσο δεν συνδέεται με τον καθορισμό διατροφής στη δίκη διαζυγίου που διεξάγεται στην Πολωνία. Αν το Landesgericht Krakau (περιφερειακό δικαστήριο Κρακοβίας) δεν αποφανθεί επί της διεθνούς δικαιοδοσίας προτού αποφανθεί τελεσιδικώς επί της διατροφής των ανηλίκων ή αν το Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) δεν λάβει γνώση μιας ήδη προ πολλού εκδοθείσας απόφασης επί της διεθνούς δικαιοδοσίας, η δίκη διατροφής των ανηλίκων με αριθμό 83 Pu 137/21y στην Αυστρία θα παραμείνει εκκρεμής και θα διατηρηθεί η υποχρέωση καταβολής προσωρινής διατροφής. Ως εκ τούτου, μπορεί να σημειωθεί χρονική επικάλυψη μεταξύ της προσωρινής διατροφής επί της οποίας αποφαινόνται τα αυστριακά δικαστήρια και της διατροφής που καθορίζεται ως συνέπεια της δίκης διαζυγίου στην Πολωνία.
- 44 Από αυτό ανακύπτει το προδικαστικό ερώτημα 2, σκέλος δ), σχετικά με την ταυτότητα του αντικείμενου και της αιτίας λόγω της πιθανής χρονικής επικάλυψης της αυστριακής προσωρινής διατροφής των ανηλίκων και της πολωνικής διατροφής των ανηλίκων ως συνέπεια του διαζυγίου, το οποίο δεν έχει ακόμη διευκρινιστεί πέραν πάσης αμφιβολίας στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος: Διεθνής δικαιοδοσία για προσωρινά μέτρα δυνάμει του άρθρου 14 σε συνδυασμό με πλασματική δικαιοδοσία κατ' άρθρο 3 του κανονισμού 4/2009;

- 45 **4.1.** Βάσει των ισχυρισμών του, ο πατέρας επέστρεψε στην Πολωνία τον Ιανουάριο του 2022. Ως εκ τούτου, κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης προσωρινής διατροφής στις 14. 4. 2022, την κατοικία τους στην περιφέρεια του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) είχαν μεν οι ανήλικοι αλλά όχι ο πατέρας.
- 46 **4.2.** Το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 εισάγει εξαίρεση από το ευρωπαϊκό (αποκλειστικό) σύστημα διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις διατροφής. Παρά την ύπαρξη διαφορετικής διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει των άρθρων 3 επ. του κανονισμού 4/2009, παράλληλα προς το δικαστήριο της κύριας δίκης έχουν και τα δικαστήρια των άλλων κρατών μελών την εξουσία να παρέχουν, ως

δικαστήρια ασφαλιστικών μέτρων, προσωρινή δικαστική προστασία σύμφωνα με το εθνικό δικονομικό τους δίκαιο (διπλό σύστημα διεθνούς δικαιοδοσίας). Συνεπώς, ο κινδυνεύων διάδικος έχει το δικαίωμα να επιλέξει αν θα κάνει χρήση της παρεπόμενης δικαιοδοσίας του δικαστηρίου της κύριας δίκης βάσει του κανονισμού 4/2009 ή θα προσφύγει σε δικαστήριο ασφαλιστικών μέτρων (πρβλ. (*Weber* στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.262).

- 47 **4.3.** Εντούτοις, η θεωρία διχάζεται ως προς το αν, όσον αφορά τα προσωρινά μέτρα, έχουν διεθνή δικαιοδοσία όλα τα δικαστήρια που αναφέρονται στα άρθρα 3 επ. του κανονισμού 4/2009 ή μόνον εκείνα που προβλέπει το εθνικό δίκαιο.
- 48 Ορισμένοι συγγραφείς υποστηρίζουν την άποψη ότι όσον αφορά τα προσωρινά μέτρα η διεθνής δικαιοδοσία δεν μπορεί πλέον να θεμελιωθεί στα άρθρα 3 επ. του κανονισμού 4/2009 όταν ήδη κατά τον χρόνο υποβολής της σχετικής αίτησης η κύρια δίκη εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους κατά τα προβλεπόμενα στον εν λόγω κανονισμό. Πράγματι, στην περίπτωση αυτή, η διαδικασία σε άλλο κράτος μέλος θα προσέκρουε στην προβλεπόμενη στο άρθρο 12 του κανονισμού 4/2009 αναστολή λόγω εκκρεμοδικίας, ούτως ώστε η διεθνής δικαιοδοσία άλλων δικαστηρίων για τη λήψη προσωρινών μέτρων θα μπορούσε πλέον να θεμελιωθεί μόνο στη *lex fori*, δηλαδή στο εθνικό δίκαιο (*Fuchs*, στο *Gitschthaler*, *Internationales Familienrecht* [2019] άρθρο 14 *EuUVO*, σημείο 2 με παραπομπή στην *Andrae*, στο *Rauscher*, *EuZPR/EuIPR*⁴ IV [2010], άρθρο 14 *EuUVO*, σημείο 11· *Reuß*, στο *Geimer/Schütze*, *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* [66η ενημέρωση Ιανουαρίου 2023], άρθρο 12 *EuUVO*, σημείο 8· *Sieghörtner*, στο *Hahne/Schlögel/Schlünder*, *BeckOKFamG*⁴⁹ [2024], άρθρο 14 *EuUVO*, σημείο 5).
- 49 Αντιθέτως, άλλοι συγγραφείς φρονούν ότι, ακόμη και μετά την επέλευση της εκκρεμοδικίας στην κύρια δίκη, διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά ασφαλιστικά μέτρα έχουν όλα τα αναφερόμενα στα άρθρα 3 επ. του κανονισμού 4/2009 δικαστήρια (*Weber*, στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.267· *Henrich*, στο *Born*, *Unterhaltsrecht* [64η ενημέρωση Οκτωβρίου 2023], κεφ. 33 σημείο 2· *Hausmann*, στο *Hausmann*, *Internationales und Europäisches Familienrecht*³ [2024], C. *Unterhaltssachen*, σημείο 3 12· *Lipp*, στο *MKFamFG* [2019], *EG-UntVO*, άρθρο 14, σημείο 11). Ως εκ τούτου, είναι επιτρεπτό ο δικαιούχος διατροφής να ασκήσει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του δικαστηρίου της συνήθους διαμονής του και την αγωγή για την κύρια υπόθεση ενώπιον του δικαστηρίου της συνήθους διαμονής του υποχρέου. Τούτο ισχύει όχι μόνο επί ασφαλιστικών μέτρων προς εξασφάλιση δικαιωμάτων που δεν έχουν ως αντικείμενο χρηματική παροχή, αλλά και επί προσωρινής επιδίκασης απαιτήσεων, και μάλιστα ακόμη και αν ο υπόχρεος διατροφής διατρέχει τον κίνδυνο να εκδοθούν εις βάρος του δύο αποφάσεις ταυτόχρονα (*Weber*, στο *Mayr*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.267).
- 50 Συγκεκριμένα, ο *Henrich* επινοεί το ακόλουθο παράδειγμα: Αν, επί παραδείγματι, η Γερμανίδα σύζυγος, η οποία έζησε στην Αυστρία με τον Αυστριακό σύζυγό της, επιστρέψει στη Γερμανία και ο σύζυγος ασκήσει αγωγή διαζυγίου στην Αυστρία,

η σύζυγος μπορεί να ζητήσει την έκδοση προσωρινής διάταξης διατροφής όχι μόνο στο πλαίσιο της εκκρεμούς δίκης διαζυγίου στην Αυστρία (η διεθνής δικαιοδοσία των αυστριακών δικαστηρίων να αποφανθούν επί της αξίωσης διατροφής απορρέει από το άρθρο 3, στοιχείο γ', του κανονισμού 4/2009 σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', δεύτερη περίπτωση, του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙβ), αλλά σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού 4/2009 και στη Γερμανία. Η αναγκαία για τη λήψη προσωρινών μέτρων διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων απορρέει από το άρθρο 3, στοιχείο β', του κανονισμού 4/2009 –τα γερμανικά δικαστήρια έχουν επίσης διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθούν επί της κύριας υπόθεσης (*Henrich*, στο *Born*, *Unterhaltsrecht* [64η ενημέρωση Οκτωβρίου 2023], κεφ. 33, σημείο 2).

- 51 Εν ανάγκη, και η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων θα μπορούσε να ανασταλεί δυνάμει του άρθρου 13 του κανονισμού 4/2009, εάν ενδείκνυται περισσότερο η χορήγηση (προσωρινής) δικαστικής προστασίας από το δικαστήριο της κύριας δίκης (*Hausmann*, στο *Hausmann*, *Internationales und Europäisches Familienrecht*³ [2024], C. *Unterhaltssachen*, σημείο 312).
- 52 **4.4.** Εν κατακλείδι, από τα εκτεθέντα προκύπτει ότι δεν έχει επιλυθεί το ζήτημα αν, όσον αφορά διαδικασίες προσωρινών μέτρων κατ' άρθρο 14, υπάρχει δυνατότητα επιλογής μεταξύ όλων των περιπτώσεων της (καλούμενης πλασματικής) διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει του άρθρου 3, στοιχείο β', του κανονισμού 4/2009.

5. Επί του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος: Διεθνής δικαιοδοσία [του δικαστηρίου] ως δικαστηρίου επί της ουσίας της υπόθεσης δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 4/2009 παρά την αναστολή της διαδικασίας της κύριας δίκης κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 του κανονισμού

- 53 **5.1.** Οι ανήλικοι άσκησαν την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης), στο οποίο επίσης είχαν προσφύγει προς έκδοση απόφασης επί της κύριας υπόθεσης. Ωστόσο, η δίκη επί της κύριας υπόθεσης έχει διακοπεί από ετών εν αναμονή θετικής ή αρνητικής απόφασης του Landesgericht Krakau (περιφερειακού δικαστηρίου Κρακοβίας) επί της διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 54 **5.2.** Ακριβώς σε μια τέτοια περίπτωση τίθεται επομένως το ερώτημα κατά πόσον, αν όχι κάθε δικαστήριο που έχει πλασματική διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 3 επ. του κανονισμού 4/2009, τουλάχιστον ένα δικαστήριο που έχει ήδη επιληφθεί της κύριας υπόθεσης μπορεί να θεωρηθεί «δικαστήριο άλλου κράτους μέλους [που] έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης» κατά την έννοια του άρθρου 14 του κανονισμού 4/2009, ακόμη και αν έχει αναστείλει τη διαδικασία του λόγω προηγούμενης επί της ουσίας διαδικασίας ενώπιον άλλου δικαστηρίου και δεν έχει ακόμη εκδοθεί απόφαση περί διεθνούς δικαιοδοσίας από το πρώτο επιληφθέν δικαστήριο.

6. Επί του πέμπτου προδικαστικού ερωτήματος: Διεθνής δικαιοδοσία για προσωρινά μέτρα βάσει του άρθρου 14 [του κανονισμού 4/2009] σε συνδυασμό με το εθνικό δίκαιο

- 55 **6.1.** Σύμφωνα με το αυστριακό δίκαιο, αρμόδιο να αποφασίζει επί αιτήσεων προσωρινής διατροφής ανηλίκων κατά των γονέων τους είναι το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κύρια δίκη κατά τον χρόνο της πρώτης αίτησης (άρθρο 387, παράγραφος 1, του ΕΟ (Exekutionsordnung, κώδικα αναγκαστικής εκτέλεσης).
- 56 Σύμφωνα με την αυστριακή νομολογία επί εσωτερικών υποθέσεων, αρκεί το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο να έχει κατατεθεί ενώπιον ημεδαπού δικαστηρίου και να μην έχει απορριφθεί εκ προοιμίου (RS0005066· όσον αφορά την προϋπόθεση να πρόκειται για ημεδαπό δικαστήριο: 6 Ob 142/19d [σημείο 2]), [ενώ] δεν απαιτείται καν εκκρεμοδικία (RS0005090). Οι ελάχιστες αυτές απαιτήσεις πληρούνται στην υπό κρίση υπόθεση στο πλαίσιο της διαδικασίας 83 Pu 137/21y ενώπιον του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης), μολονότι αυτή έχει επί του παρόντος ανασταλεί.
- 57 **6.2.** Ωστόσο, η πλειονότητα της θεωρίας στον γερμανόφωνο χώρο, παραπέμποντας στη νομολογία του ΔΕΕ επί της Σύμβασης των Βρυξελλών και επί του κανονισμού για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (απόφαση της 17ης Νοεμβρίου 1998, C-391/95, *van Uden*, EU:C:1998:543· απόφαση της 21ης Μαΐου 1980, C-125/79, *Denilauler/S. N. C. Couchet Frères*, EU:C:1980:130), θεωρεί ότι δεν αρκεί ένας εθνικός κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας, καθεαυτός, προκειμένου να γίνει δεκτή η δικαιοδοσία εθνικών δικαστηρίων για την εκδίκαση υποθέσεων προσωρινής δικαστικής προστασίας. Απαιτεί επίσης να υπάρχει πραγματικό συνδετικό στοιχείο μεταξύ του αιτούμενου μέτρου και της κατά τόπον αρμοδιότητας (*Andrae*, στο *Rauscher*, EuZPR/EuIPR⁴ IV, άρθρο 14 EuUVO, σημείο 13· *Fuchs*, στο *Gitschthaler*, Internationales Familienrecht, άρθρο 14 EuUVO, σημείο 8· *Weber*, στο *Neumayr/Geroldinger*, Internationales Zivilverfahrensrecht, άρθρο 14 EuUVO, σημείο 9· *Hausmann*, στο *Hausmann*, Internationales und Europäisches Familienrecht³ [2024], C. Unterhaltssachen, σημείο 308· *Reuß*, στο *Geimer/Schütze*, Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen [66η ενημέρωση Ιανουαρίου 2023], άρθρο 12 EuUVO, σημείο 9). Η απαίτηση ύπαρξης πραγματικού συνδετικού στοιχείου εγγυάται την ύπαρξη στενού δεσμού μεταξύ του forum και του προσωρινού μέτρου και διασφαλίζει μια ελάχιστη προστασία του αντιδίκου του κινδυνεύοντος μέρους, ο οποίος δεν μπορεί να εναχθεί σε όλα τα κράτη μέλη (μόνο) σύμφωνα με τις αυτόνομες έννομες τάξεις τους, αλλά μόνο στα κράτη μέλη που παρουσιάζουν ουσιαστική εγγύτητα σε σχέση με τη λήψη προσωρινών μέτρων (*Simotta/Garber*, στο *Fasching/Konecny*³, άρθρο 35 EuGVVO, σημείο 126/1).
- 58 Η προϋπόθεση του πραγματικού συνδετικού στοιχείου πληρούται εν πάση περιπτώσει όταν η εκτέλεση στην ημεδαπή παρουσιάζει προοπτική ευδοκίμησης (*Fuchs* στο *Gitschthaler*, Internationales Familienrecht, άρθρο 14 EuUVO, σημείο

8· *Weber*, στο *Neumayr/Geroldinger*, *Internationales Zivilverfahrensrecht*, άρθρο 14 EuUVO, σημείο 9). Εάν το προσωρινό μέτρο αφορά απαίτηση, υπάρχει πραγματικό συνδεδετικό στοιχείο όταν η διεθνής δικαιοδοσία βασίζεται στην κατοικία, την έδρα ή τη συνήθη διαμονή τρίτου οφειλέτη (πρβλ. επίσης *Weber*, στο *Mayer*, *Europäisches Zivilverfahrensrecht*² [2023], σημείο 6.269· *Weber*, στο *Neumayr/Geroldinger*, *Internationales Zivilverfahrensrecht* [2022], άρθρο 14 EuUVO, σημείο 9· *Simotta/Garber*, στο *Fasching/Konecny*³ [2022], άρθρο 35 EuGVVO, σημείο 127 επ. με περαιτέρω παραπομπές).

- 59 **6.3.** Ωστόσο, το κριτήριο του πραγματικού συνδεδετικού στοιχείου επικρίνεται ως προβληματικό από ορισμένους συγγραφείς, δεδομένου ότι είναι δύσκολο να οριστεί επακριβώς (*Geimer/Schütze*, *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil- und Handelssachen* [66η ενημέρωση Ιανουαρίου 2023], άρθρο 12 EuUVO σημείο 9 με παραπομπή στον *Heinze*, *Max Planck Private Law Research Paper No. 11/5 2011*, 30 επ.).
- 60 Για τον λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τάχθηκε επίσης κατά της διατήρησης της προϋπόθεσης του πραγματικού συνδεδετικού στοιχείου (Ευρωπαϊκή Επιτροπή COM [2009] 175, 9). Αντιθέτως, τάσσεται υπέρ της ανάλογης εφαρμογής του άρθρου 20, παράγραφος 2, του κανονισμού 1347/2000/EK, ούτως ώστε τα μέτρα που λήφθηκαν σε κράτος άλλο από το κράτος της κύριας δίκης να παύουν να ισχύουν μόλις το αρμόδιο για την κύρια δίκη δικαστήριο λάβει τα κατά την κρίση του κατάλληλα μέτρα (COM [2009] 175, 8· πρβλ. επίσης *Fucik*, στο *Fasching/Konecny*³ [2010], άρθρο 14 EuUVO, σημείο 4 και *Andrae*, στο *Rauscher*, *EuZPR* [2010], άρθρο 14 EG-UntVO, σημείο 10, η οποία δέχεται την ανάλογη εφαρμογή επί διπλών προσωρινών μέτρων).
- 61 **6.4.** Το κατά πόσον στην υπό κρίση υπόθεση υπάρχει πραγματικό συνδεδετικό στοιχείο μεταξύ της αιτούμενης προσωρινής διατροφής και της κατά τόπον αρμοδιότητας κατά την έννοια των προεκτεθέντων δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα με βάση τα μέχρι στιγμής διαπιστωθέντα πραγματικά περιστατικά. Ειδικότερα, δεν υπάρχουν στοιχεία σχετικά με περιουσία του καθού η αίτηση στην Αυστρία, επί της οποίας θα μπορούσε να γίνει εκτέλεση.
- 62 Η αναίρεση της απόφασης από το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) προκειμένου να συμπληρωθούν τα πραγματικά περιστατικά από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο προϋποθέτει ωστόσο την αποσαφήνιση του ερωτήματος αν η ύπαρξη πραγματικού συνδεδετικού στοιχείου μεταξύ του ζητουμένου μέτρου και της κατά τόπον αρμοδιότητας αποτελεί προϋπόθεση της διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει του άρθρου 14 του κανονισμού 4/2009 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου. Σε καταφατική περίπτωση θα έπρεπε να εξεταστεί αν στην υπό κρίση υπόθεση η ύπαρξη πραγματικού συνδεδετικού στοιχείου θα μπορούσε να γίνει δεκτή βάσει άλλων στοιχείων που προκύπτουν από τα πραγματικά περιστατικά (π.χ. κατοικία των αιτούντων ανηλίκων· εκκρεμής κύρια δίκη, η πρόοδος της οποίας έχει ανασταλεί· κατοικία του καθού η αίτηση κατά τον χρόνο έναρξης της ανασταλείσας κύριας δίκης 83 Pu 137/21y).

7. Επί του έκτου προδικαστικού ερωτήματος: Επιρροή της χωρίς προβολή αντιρρήσεων παράστασης του πατέρα στην αυστριακή δίκη σχετικά με την προσωρινή υποχρέωση διατροφής του/της συζύγου

- 63 **7.1.** Τέλος, τα πραγματικά περιστατικά που πρέπει να εκτιμηθούν στην υπό κρίση υπόθεση παρουσιάζουν ακόμη την ακόλουθη ιδιαιτερότητα: Αίτηση προσωρινής διατροφής υπέβαλαν στο Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείο Innere Stadt Βιέννης) όχι μόνο οι ανήλικοι, αλλά και η μητέρα. Πρόκειται για χωριστή διαδικασία με αριθμό δικογραφίας 83 C 5/22g, διότι στην Αυστρία οι αξιώσεις διατροφής των συζύγων υπάγονται στην αμφισβητούμενη δικαιοδοσία, ενώ η διατροφή ανηλίκων στην εκουσία δικαιοδοσία.
- 64 Ο πατέρας παραστάθηκε στη αίτηση της μητέρας χωρίς προβολή αντιρρήσεων, ούτως ώστε το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο) στην υπόθεση 4 Ob 151/23v (iFamZ 2023/262 [*Fucik*]) δέχθηκε εν τέλει, βάσει του άρθρου 5 του κανονισμού 4/2009, τη διεθνή δικαιοδοσία του Bezirksgericht Innere Stadt Wien (ειρηνοδικείου Innere Stadt Βιέννης) προς λήψη του ασφαλιστικού μέτρου της επιδίκασης διατροφής συζύγου.
- 65 **7.2.** Λαμβανομένης υπόψη της ευρύτητας με την οποία γίνεται αντιληπτή στο δίκαιο της Ένωσης η ταυτότητα των διαδίκων καθώς και η ταυτότητα του αντικειμένου και της αιτίας ανακύπτει το ερώτημα, αν στην παράσταση χωρίς προβολή αντιρρήσεων θα έπρεπε να αποδοθεί σημασία και για την ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας προς λήψη του ασφαλιστικού μέτρου της επιδίκασης προσωρινής διατροφής των δύο τέκνων, καθόσον μάλιστα η ενδεχόμενη εκκρεμοδικία όσον αφορά τις αξιώσεις διατροφής των ανηλίκων ερείδεται σε εκκρεμή δίκη διαζυγίου των γονέων.

II. Διακοπή της διαδικασίας:

- 66 [παραλειπόμενα]